

Sygn. akt VIII U 860/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2015 r. w Gliwicach

sprawy K. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania K. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 14 maja 2015 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej, poczynając od 1 maja 2015 r.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 860/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14.05.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu K. B. (B.) prawa do:

- emerytury górniczej na podstawie art. 50a ust.2 (z wieku 50 lat) ustawy o emeryturach i rentach z FUS podnosząc, iż ubezpieczonemu zostało już ustalone prawo do emerytury górniczej decyzją z dnia 19.12.2011r. i stąd brak podstaw do przyznania kolejnego takiego świadczenia,

- emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy w związku z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż ubezpieczony na dzień 01.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy oraz nie ukończył 60 lat.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i ponowne przeliczenie emerytury górniczej podnosząc, iż po przyznaniu emerytury górniczej decyzją z dnia 19.12.2011r. przepracował kolejne 30 miesięcy oraz ukończył 50 lat, w związku z czym spełnia warunek określony w art.53 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS do przyjęcia nowej kwoty bazowej do części socjalnej emerytury. Jednocześnie ubezpieczony wskazał, iż wniosek, który złożył w organie rentowym w dniu 06.05.2015r. nie dotyczył przyznania kolejnej emerytury górniczej, lecz ponownego przeliczenia świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Organ rentowy wskazał, iż powodem odmowy prawa do kolejnej emerytury górniczej jest fakt, iż na wniosek ubezpieczonego z dnia 02.12.2011r. organ rentowy ustalił już ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od dnia 03.11.2011r., na podstawie art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to jest do emerytury górniczej bez względu na wiek. W ocenie organu rentowego, jako że odwołujący nabył już uprawnienia do górniczej emerytury, brak jest podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji, ponieważ prawo do emerytury górniczej jako takiej można uzyskać tylko jeden raz, a zatem osoby, które po raz pierwszy wystąpią z wnioskiem o emeryturę górniczą, mogą uzyskać uprawnienie do tej emerytury albo na podstawie art. 50e ww. ustawy albo na podstawie

art. 50a tejże ustawy, jeśli spełnią warunki wskazane w tych przepisach. Natomiast nie ma możliwości ponownego ustalenia prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy. Organ rentowy powołał się na stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach zawarte w uzasadnieniu do wyroku z dnia 05.03.2013r. sygn. akt III AUa 1117/12, w którym wskazano, że przewidziana w art. 50a ustawy emerytalnej górnicza emerytura, której nabycie ustawodawca wiąże z osiągnięciem stosownego wieku, uzależnionego od określonego okresu pracy górniczej, przewidzianej w art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej – pomimo, iż warunki do jej uzyskania określono w dwóch odrębnych ustępach tego przepisu, faktycznie stanowi rodzajowo tożsame świadczenie. Organ rentowy dodał również, iż art.53 ust.4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie stanowi samoistnej podstawy do obliczenia wysokości emerytury, ale jest związany z ustaleniem prawa do świadczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony K. B. urodził się w dniu (...)

Decyzją z dnia 19.12.2011r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS (emerytura górnicza bez względu na wiek) od dnia 03.11.2011r. w sytuacji, gdy ubezpieczony udowodnił 25 lat okresów pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią.

W dniu 06.05.2015r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o ponowne przeliczenie świadczenia na podstawie art.53 ust.4 ww. ustawy wskazując, iż po przyznaniu emerytury górniczej przepracował kolejne 30 miesięcy oraz ukończył 50 lat. W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję, omówioną na wstępie.

Ubezpieczony legitymuje się ponad 25 letnim okresem pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią – z decyzji z dnia 05.05.2015r. dotyczącej przeliczenia pobieranej przez ubezpieczonego emerytury górniczej (bez względu na wiek) wynika, iż przy obliczeniu wysokości tego świadczenia ubezpieczonemu uwzględniono 337 miesięcy pracy górniczej z przelicznikiem 1,5.

Po przyznaniu ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej decyzją z dnia 19.12.2011r. ubezpieczony podjął zatrudnienie w (...) Sp. z o.o. w M. – według zaświadczenia ww. zakładu pracy z dnia 01.04.2015r. ubezpieczony pozostaje w zatrudnieniu w tym zakładzie od dnia 24.08.2012r. do nadal.

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego jako okoliczności bezsporne, bo jednoznacznie wynikające z tych dowodów i nie kwestionowane przez strony.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego K. B. zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznawanej sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art.477⁹ i art. 477¹⁴) i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli Sądu zarówno pod względem formalnej poprawności jak i merytorycznej zasadności. Zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 14.05.2015r. dotyczyła prawa do emerytury i stąd Sąd prowadził postępowanie w tym właśnie zakresie.

Słusznie podniósł organ rentowy, iż art.53 ust.4 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz.U. z 2015r., poz.748) – w oparciu o który ubezpieczony domagał się przeliczenia świadczenia - nie stanowi samoistnej podstawy do obliczenia wysokości emerytury, ale jest związany z ustaleniem prawa do świadczenia.

Zatem dopiero przyznanie prawa do „ nowej ” emerytury będzie mogło skutkować przeliczeniem świadczenia na podstawie powołanego przepisu – art.53 ust.4 ustawy.

Spór w rozpoznawanej sprawie sprowadzał więc ostatecznie do ustalenia, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do emerytury górniczej na podstawie art.50a ust.2 powołanej ustawy – w związku z osiągnięciem przez ubezpieczonego wieku 50 lat - w sytuacji, gdy ubezpieczonemu zostało już wcześniej przyznane prawo do emerytury górniczej na podstawie art.50e ww. ustawy (emerytura górnicza bez względu na wiek).

Zgodnie z art. 50e ust. 1 ustawy prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.

Stosownie natomiast do art. 50a ust. 2 tejże ustawy prawo do emerytury górniczej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 50 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej, wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust.1
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Sąd nie podziela stanowiska organu rentowego, iż prawo do emerytury górniczej można uzyskać tylko jeden raz, a więc jeżeli ubezpieczony uzyskał już uprawnienia do emerytury górniczej bez względu na wiek z art.50e cytowanej ustawy, to w takiej sytuacji nie ma możliwości ponownego ustalenia prawa do emerytury górniczej na podstawie art.50a ust.2 tejże ustawy.

W uzasadnieniu przywołanego przez organ rentowy wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 05.03. 2013r. sygn. akt III AUa 1117/12, Sąd ten wskazał, że przewidziana w art. 50a ustawy emerytalnej górnicza emerytura, której nabycie ustawodawca wiąże z osiągnięciem stosownego wieku, uzależnionego od określonego okresu pracy górniczej przewidzianej w art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej – pomimo, iż warunki do jej uzyskania określono w dwóch odrębnych ustępach tego przepisu, faktycznie stanowi rodzajowo tożsame świadczenie.

Należy zwrócić uwagę, że analizowane przez Sąd Apelacyjny przesłanki nabycia emerytury górniczej odnosiły się do dwóch ustępów tego samego przepisu, tj. art. 50a ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Tym samym Sąd Apelacyjny w Katowicach wskazał, iż emerytura górnicza przewidziana na podstawie art. 50a ust. 1 ustawy jest

świadczeniem tożsamym rodzajowo z emeryturą górniczą przewidzianą w art. 50a ust. 2, oba te przepisy regulują bowiem nabycie prawa do emerytury górniczej po ukończeniu wymaganego wieku, tj. 55 i 50 lat życia.

Dalej, Sąd Apelacyjny wskazał, że ustawa o emeryturach i rentach z FUS – wśród rodzajów emerytur górniczych rozróżnia emeryturę górniczą bez względu na wiek i zajmowane stanowisko w przypadku wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przez co najmniej 25 lat, przyznawaną na podstawie art. 50e ust. 1 oraz przewidzianą w art. 50a emeryturę górniczą w obniżonym wieku 55 lub 50 lat przy 10 lub 15-letnim okresie pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 w ogólnym okresie ubezpieczenia górnika (20/25 lat).

W ocenie Sądu są to zatem dwa różne świadczenia.

Sąd podziela stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17.12.2014r. sygn. I UK 169/14 (LEX nr 1642866), iż obecny art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, będący odpowiednikiem dawnego art. 48 tej ustawy, statuuje własny, odrębny od art. 50a układ warunkujący nabycie uprawnień do emerytury górniczej, rezygnując z przesłanki wieku emerytalnego na rzecz dłuższego, bo 25-letniego stażu kwalifikowanej pracy górniczej. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 01.04.2014r., I UK 366/13 (LEX nr 1455428).

Przepisy te różnią się zatem w zakresie koniecznych przesłanek zarówno okresami wymaganej pracy górniczej: art. 50a ust. 1 i 2 ustawy wymaga legitymowania się odpowiednio okresem 20 i 25 pracy górniczej i równorzędnej, w tym okresem odpowiednio 10 i 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1, natomiast art. 50e ust. 1 wymaga wykazania 25 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (z uwzględnieniem ust. 2.), jak też różnią się co do przesłanki osiągnięcia wymaganego wieku w art. 50a ust. 1 i 2 i jej braku w art. 50e ust. 1.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 02.04.2014r. ukończył wiek 50 lat, udowodnił co najmniej 25 - letni okres pracy górniczej, w tym co najmniej 15 – letni okres pracy górniczej z art.50c ust.1 oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W takiej sytuacji ubezpieczony spełnił wszystkie konieczne warunki prawa do emerytury górniczej z art. 50a ust. 2 ustawy, który to przepis w sposób odrębny statuuje nabycie prawa do emerytury górniczej od art. 50e ust.1, na podstawie którego ubezpieczony nabył uprzednio emeryturę górniczą.

Zatem ubezpieczony spełnił przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury górniczej w oparciu o inną podstawę prawną niż dotychczas przyznane świadczenie.

Rozstrzygając niniejszą sprawę Sąd miał uwadze również fakt, że przepisy powołanej ustawy przewidują kilka możliwości nabycia prawa do emerytury przez pracowników wykonujących prace w górnictwie i żaden przepis nie ustanawia zakazu nabywania prawa do kolejnej emerytury górniczej, po spełnieniu przesłanek przewidzianych w odrębnych przepisach, czyli w oparciu o nową, inną od dotychczasowej podstawę prawną.

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej poczynając od dnia 01.05.2015r., tj. od miesiąca złożenia wniosku (zgodnie z art.129 ust.1 ustawy emeryturach i rentach z FUS).

(-) SSO Grażyna Łazowska